

Zaterdag 28 september 2013.

Om 4 u. ben ik al op, maak me klaar om te vertrekken en breng mijn valiezen tot bij de sentinel. In de refter is niets eetbaars te vinden, ik zal dus met een lege maag naar Lodja reizen. Edgard daagt stipt op tijd op. We vertrekken eerst naar Lemba om King op te pikken.

Wat raad je? King heeft een zware extra valies mee. Ik heb hem verwittigd dat ik deze keer in geen enkel geval extra gewicht zal betalen. Zoals hij voor bijna alles een uitleg heeft, is er ook nu een excuus. Een 'familielid' van Pierre Lowa is gisterenavond met die valies langsgesproken en gaf geld om het extra gewicht te betalen.

Van bij King rijden we verder naar het logement van Placide in de boulevard Universitaire. Placide staat klaar maar moet ergens onderweg nog een pakje afgeven aan zijn 'petite sœur'.

Om 6 u. zijn we in Ndjili. Er zijn amper passagiers te zien en van KapFret helemaal niemand. Ik probeer maman Brigitte te bereiken maar aan de andere kant van de lijn reageert er niemand. We kunnen dus niets anders doen dan wachten en af en toe eens proberen te bellen.

Beetje bij beetje loopt de zaal van de check-in vol, overvol. Hoe meer passagiers opdagen, hoe groter de chaos wordt. Alhoewel: zo erg als twee jaar geleden is het niet. Er is wat orde georganiseerd en de blanke dame heeft alles goed onder controle. Blijkbaar heeft ze haar personeel iets kunnen bijbrengen.

Om een lang verhaal van wachten, telefoneren zonder antwoord te krijgen en ongerust zijn kort te maken: uiteindelijk daagt er iemand van KapFret op met wat extra passagiers én onze valiezen. Hij deelt ons mee dat we naar CAA getransfereerd zijn om naar Lodja te vliegen. Veel tijd rest er niet meer eer het vliegtuig zal

opstijgen. De valiezen die we gisteren ingecheckt hebben mogen vlot op de band: de baas van KapFret 'himself' regelt dat allemaal. Het overgewicht van onze handbagage echter en vooral die zware extra valies van King bezorgt ons, mij vooral, wel grote problemen. Alles wordt gewogen en het dubbeltje van het gewichtlabel wordt op onze tickets gekleefd. Nadat we betaald hebben, krijgen we onze tickets terug en kunnen we naar de wachtzaal gaan. Maar... de dubbeltjes van Kings zware valies zijn op mijn ticket geplakt en er ontstaat een grote discussie omtrent die valies. Het CAA-personeel dringt tezelfdertijd aan dat we ons naar de wachtzaal begeven want het vliegtuig is klaar om te vertrekken. Ik kan niet weg, King is al naar de wachtzaal 'gevlucht', gelukkig is Placide nog bij mij. Het is moeilijk om in die chaos van de hevige discussie iets uit te leggen. Ik heb echter een immens probleem. Ik heb veel te weinig dollars om alle overgewicht te betalen. Er wordt van langsom luider en heviger gediscussieerd over onze hoofden heen tot... de blanke dame tussenkomt. Het is echter moeilijk in die zeer luide chaos, waarin niemand kan begrijpen wat de andere zegt, ook maar te verstaan wat er gezegd wordt. De dame maant tot kalmte aan en zondert mij af.

"Wat is het probleem?" vraagt ze. Ik leg het probleem van het overgewicht uit én het belangrijkste: "Ik heb onvoldoende dollars om te betalen." Ze vraagt mij hoeveel ik heb en zegt dan: "Ik zal zien wat ik kan doen." We gaan naar haar computer waar ze al onze gewichten aanpast, dus ook het te betalen bedrag, tot het getal bereikt is dat overeenkomt met aan wat ik aan dollars heb. Ze schrijft een bonnetje, iemand van haar personeel gaat betalen aan de kassa. Placide

mag al vertrekken, ik moet wachten tot ik het reëutje van betaling kan voorleggen. Als ik dat heb, neemt iemand van CAA mij, letterlijk, bij de hand, sleurt me voorbij de DGM-paspoortcontrole, jaagt het DGM-personeel op, geeft de controleurs van de bagage geen enkele kans mij te controleren, geeft het dubbel van mijn go-pass aan de portier en brengt me te voet naar de trap van het vliegtuig.

Ik stap in, King heeft een mooi plaatsje gevonden. Hij glundert. De deuren worden gesloten. De piloot start de motoren, we vertrekken. Per sms verwittig ik Lucien dat we in het vliegtuig zitten, klaar om te vertrekken. Laat ons nu hopen dat de rest van de reis naar Katak-Kombe vlot verloopt.

't Is ongeveer 13 u. als we in Lodja landen.

De verwelkoming is traditioneel hartelijk: Lucien, Adrien, Albert Ndjate, Pierre, Henriette, Paul de anesthesist, Albert Lopoma de chauffeur...

Een andere passagier, een 'honorable', wordt verwelkomd door veel volk én een soort fanfare. Met zijn belangrijkste getrouwen en de fanfare wordt hij op een vrachtwagen geholpen om dan gevolgd door zijn aanhangers op moto's of te voet in triomf naar en door Lodja te trekken. Waarvoor dit gedoe? Hij zou een belangrijk figuur zijn van een politieke partij.

Lucien heeft het zo geregeld dat wij, King en ik althans, 'onmiddellijk' naar Katak-Kombe vertrekken. Maar ondertussen weet ik dat 'onmiddellijk' in deze contreien een zeer rekbaar begrip is. We moeten eerst een pint gaan drinken op het terras van Albert (er lopen hier heel veel Alberts rond), Lucien heeft daar voor ons een warme maaltijd besteld. Rond 15 u. zijn we, zozegd, klaar om te vertrekken. Zozegd klaar: de bagage wordt opgeladen, her en der moet nog iets afgezet of opgehaald worden, die

en die reist ook mee... Kortom het is een hele af te wikkelen procedure tot we om 15.30 u. écht vertrekken. Ik zit vooraan naast Placide en de chauffeur: wij zijn hoger geplaatste personen in de hiërarchie van personen die meereizen. Die 'hoger geplaatsten' worden met meer egards behandeld en benaderd dan de lager geplaatsten. Het is een in de (Afrikaanse) Congolese cultuur ingebakken hiërarchie die tot in het extreme gerespecteerd wordt.

Noot dd. 2015.

Als ik mee reis met een arts dan kan ik meegenieten van het verwelkomingsfeest in Katak-Kombe. Reis ik alleen dan is er geen feest. Artsen zijn hoger geplaatst, voor lager geplaatsten organiseert het ziekenhuis geen verwelkomingsfeest ook al zijn wij - King, Placide en ik - even belangrijk voor het functioneren van het ziekenhuis.

Alle andere medereizigers, dat zijn er traditioneel nogal wat, zitten achteraan in de open laadbak van de 4x4 tussen en op de bagage, bakken bier, kippen, ... Een te klein dekzijl moet hen beschermen tegen eventuele regen. Enkele stukken mousse, matrassen zozeged, moeten de soms pijnlijke ongemakken van de reis verzachten.

Omdat ik mij bij het verlaten van Lodja niet direct herken, expliqueert Albert dat de brug van Katako-Kombe bijna ingestort is en dus te gevaarlijk om erover te rijden met een geladen 4x4. Er wordt dus een andere maar langere weg gevolgd. We hebben een reis van 180 kilometer voor de boeg, dat betekent een omweg van 60 kilometer. Straks is het donker, we zullen dus 's nachts in Katako-Kombe aankomen.

Avontuurlijk is het minste dat je kan zeggen over de weg die we volgen. Een voorbeeld? Een brug over een rivier bestaat uit verroeste olievaten en enkele planken. Alle passagiers moeten uit- of afstappen en te voet over de brug gaan. We zijn het hier ondertussen ook al gewoon dat een rit naar ergens nooit een rit 'en direct' is. Placide wil per se in twee afgelegen parochies collega's Abbé begroeten. Ik kan dat begrijpen, het is een jaar geleden dat hij in de omgeving was. In één van de parochies eten we wat rijst en de gebakken kip die Placide van zijn zus, een nonnetje in Lodja, meegekregen heeft. We eten op de tast, want er is geen elektriciteit noch licht van een zaklamp, alleen kaarslicht zorgt voor een wat spookachtige verlichting.

De staat van het gevolgde parcours is overwegend slecht tot extreem slecht. Het regen-seizoen is begonnen, dat is geenszins bevorderlijk voor de staat van de wegen. We vorderen zeer langzaam.

Bij het naderen van Uvungu stelt Albert voor om een tweetal uur te rusten. Hij voelt zich wat moe, beweert hij. Placide en ik zien dat niet echt zitten maar als het plots zeer hevig begint te regenen, haalt Albert zijn gelijk. Het is iets voor middernacht. Albert klopt aan bij de directeur van een plaatselijk schooltje. Die verschiet er geenszins van dat op dit nachtelijk uur aangeklopt wordt. Hij wil ons zelfs te eten geven. Hij sleurt wat dikke vellen mousse aan om op te slapen. Iedereen vindt een plaatsje om te rusten in zijn salon en in het schoolgebouwtje recht tegenover. Als het na twee uur ophoudt met regenen willen we verder reizen. Albert echter is niet te vinden. Placide insinueert dat hij wel ergens bij een vriendinnetje zal zijn, chauffeurs hebben namelijk de reputatie overal wel iemand te hebben om 'een en andere' kwijt te kunnen. Zijn zoon gaat hem zoeken. Een half uurtje later zijn we weer onderweg.

Tot Katako-Kombe is het nog 45 kilometer. Volgens Albert zullen we daar minstens vier uur voor nodig hebben. Vooral de laatste 35 kilometer vanaf Owele zijn zéér moeilijk. Dat zal zeker het geval zijn nu het fel geregend heeft.

Amper vijf kilometer voorbij Owele probeert Albert een put te ontwijken. De weg ligt er heel schuin en door de regen is het glad. De auto begint te glijden en komt met het rechter achterwiel in de put terecht. Wat Albert en de 'aide chauffeurs' ook proberen, de auto wil maar niet uit de put komen. Er zal dus gegraven en gebriecoleerd moeten worden.

Placide, King en ik besluiten tot een volgende dorp te wandelen om daar een schuilplaats tegen de regen te vinden. Daar schuilen we onder het dak van een hut in opbouw. We zitten amper neer op enkele stenen als het weer goed begint te regenen. Het dak is niet waterdicht en als het heviger begint te regenen druppelen veel heel fijne druppeltjes dwars door het dak. Dat duurt gelukkig niet al te lang, kletsnat worden we dus niet.

Na een uur, ongeveer, horen we onze 4x4 naderen. Na nog eens goed twee uur rijden komen we om vier uur in Katako-Kombe aan.

Enigszins verbaasd laat Lucien ons binnen, Albert brengt Placide met zijn bagage naar het parochiehuis. De andere medereizigers vinden zelf de weg naar hun logement. Lucien wil ons nog wat te eten aanbieden maar we besluiten onmiddellijk naar bed te gaan. En wees maar zeker: morgen zal het rustdag zijn.